Yargıtay 2. HD E.2026/3868 K.2026/7261 (25.06.2026)

Karar metni, Yargıtay Başkanlığı Karar Arama sistemindeki yayımlanmış hâliyle aynen aktarılmıştır; taraf adları kaynakta anonimdir.

2. Hukuk Dairesi 2026/3868 E. , 2026/7261 K.

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ : Bursa Bölge Adliye Mahkemesi 2. Hukuk Dairesi

SAYISI : 2026/159 E., 2026/434 K.

DAVA TÜRÜ : Evlenmenin Mutlak Butlan Sebebiyle İptali

İLK DERECE MAHKEMESİ : Bursa 2. Aile Mahkemesi

SAYISI : 2021/323 E., 2024/497 K.

Taraflar arasındaki davanın yapılan yargılaması sonunda Bölge Adliye Mahkemesi Hukuk Dairesince verilen, yukarıda tarihi ve numarası gösterilen hüküm davalı ... vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

Taraflar arasındaki evliliğin mutlak butlanı davasının yapılan yargılaması sonunda; ilk derece mahkemesince davanın kabulü ile davalıların evliliğinin mutlak butlan sebebiyle iptaline karar verilmiş, kararın davalı ... vekili tarafından istinaf edilmesi üzerine Bölge Adliye Mahkemesince istinaf isteminin esastan reddine karar verilmiştir. Karar, davalı ... tarafından temyiz edilmiştir.

Davacı Cumhuriyet Başsavcılığı, 03.06.2021 tarihli davaname ile davalı ...'in ilk evliliği devam ederken diğer davalı ... ile 25.09.2009 tarihinde Rusya'da ikinci evliliğini yaptığını, bu evliliğin çift evlilik sebebiyle mutlak butlanla sakat olduğunu (4721 sayılı Türk Medeni Kanunu m. 145/1) ileri sürerek iptalini istemiştir.

Dosya kapsamındaki nüfus kayıtları ve belgelerin incelenmesinden; davalı ...'in Rus uyruklu ilk eşi ... ile 2005 yılında Türkiye'de evlendiği, Rusya yetkili nüfus müdürlüğünden alınan belgeye göre bu kişiyle idari yoldan 05.05.2009 tarihinde boşandıkları, davalı ...'in bu kez 25.09.2009 tarihinde Rus uyruklu ... ile Rusya'da evlendiği ve bu evliliğin Büyükelçilik tarafından tescil edildiği, davalı ...'in Türkiye'de açtığı tanıma ve tenfiz davasının, ilk evlilik ile ilgili boşanma kararının mahkeme kararı olmayıp idari bir karar olduğu gerekçesiyle reddedilmesi üzerine, kararın Yargıtay denetiminden geçerek 06.11.2012 tarihinde kesinleştiği, ...'in bu kez ilk eşi ...'ya karşı 05.09.2014 tarihinde Türkiye'de boşanma davası açtığı, tarafların boşanmalarına karar verildiği ve bu kararın 15.05.2019 tarihinde kesinleştiği, Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından iş bu mutlak butlan davasının açıldığı tarihte (03.06.2021), davalı ...'in ilk evliliğinin boşanma kararı ile hukuken çoktan sona ermiş durumda olduğu sabit ve çekişmesizdir.

Türk Medeni Kanunu'nun 147. maddesinin 3. fıkrası; "Evliyken yeniden evlenen bir kimsenin önceki evliliği mutlak butlan kararı verilmeden önce sona ermişse ve ikinci evlenmede diğer eş iyi niyetli ise, bu evlenmenin butlanına karar verilemez." hükmünü amirdir. Kanun koyucu bu düzenleme ile butlan kararı verilmeden önce ilk evliliğin sona ermesi ve ikinci evlenmedeki diğer eşin iyi niyetli olması hâlinde, ikinci evliliğin baştan itibaren geçerli bir evlilik hâlini alacağını hükme bağlamıştır. Kanun koyucu burada, aile birliğini ve dürüst sonraki eşi korumak adına evliliğe baştan itibaren geçerlilik tanımayı amaçlamıştır.

TMK m. 147/3 uyarınca iyiniyet, evlenme sözleşmesinin yapıldığı ana göre belirlenir. Kanunun iyi niyete hukuksal bir sonuç bağladığı durumlarda asıl olan iyi niyetin varlığıdır (TMK m. 6). İkinci evlenmede diğer eşin evlenme anında iyi niyetli olmadığını; yani, evlendiği kişinin evli olduğunu bildiğini veya eldeki koşullar altında bilmesi gerektiğini ispat yükü, butlanı iddia eden davacı tarafa aittir. Resmi makam belgelerinin yarattığı güvene dayanarak evlenen eşin dürüstlük kuralı çerçevesindeki iyi niyetli oluşu asıldır. Eldeki davaya ilişkin dosyada, ikinci evlenmedeki davalı eş ...'nın kendi ülkesindeki resmi makamlar önünde, idari yoldan boşanma belgesi alan davalı ...'le evlendiği gözetildiğinde; iyi niyetli olmadığına ilişkin herhangi bir iddia ve kanıt bulunmamaktadır. Davalının sırf davaya cevap vermemiş veya yargılamaya katılmamış olması da bu yasal iyi niyet karinesini ortadan kaldırmaz ve onu kendiliğinden kötü niyetli kılmaz.

Davanın açıldığı 03.06.2021 tarihinden önce, davalı ...'in önceki evliliği ülkemizde verilen boşanma kararı ile sona ermiştir. Dava tarihi itibarıyla ortada kamu düzenini ihlal eden çift evlilik durumu da kalmamıştır.

Bu durumda, TMK m. 147/3 hükmünde öngörülen iki şartın da birlikte gerçekleştiği ve mutlak butlan sebebiyle evlenmenin iptalini gerektiren bir sebebin bulunmadığı anlaşıldığından, davalılar ... ile ... aleyhine açılan davanın reddine karar verilmesi gerekirken, yasanın emredici hükmüne aykırı şekilde, mutlak butlan sebebiyle evlenmenin iptaline karar verilmesi usul ve yasaya aykırı olmuştur.

Diğer yandan eldeki dava, Cumhuriyet savcısı tarafından re'sen açılan "çift evlilik" iddiasıyla, evliliğin mutlak butlan sebebiyle iptali isteğine ilişkin olup, nüfus kaydının düzeltilmesi davası niteliğinde değildir. Dava sonucu evliliğin iptaline karar verilmesi durumunda, bu kararın nüfusa tescil edilecek olması nüfus idaresinin "hasım" olmasını gerektirmez. Dolayısıyla, mutlak butlan sebebiyle evlenmenin iptali davalarında nüfus müdürlüğü taraf değildir (Y2HD, 13.12.2010, ..., 16.06.2014, E. 2014/12271, K. 2014/13365) Bu nedenle nüfus müdürlüğü hakkındaki davanın" husumet yönünden reddine karar verilmemesi de doğru görülmemiştir.

Yukarıda açıklanan tüm bu sebeplerle temyiz edilen hükmün bozulması gerekmiştir.

KARAR

Açıklanan sebeplerle;

1.Temyiz olunan, İlk Derece Mahkemesi kararına karşı istinaf başvurusunun esastan reddine ilişkin Bölge Adliye Mahkemesi kararının ORTADAN KALDIRILMASINA,

2.İlk Derece Mahkemesi kararının yukarıdaki paragraflarda belirtildiği üzere BOZULMASINA,

Peşin alınan temyiz karar harcının istek halinde temyiz edene iadesine,

Dosyanın İlk Derece Mahkemesine, kararın bir örneğinin Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

25.06.2026 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.